

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ**

19 квітня 2019 року

Біла Церква
2019

УДК 811.161.2'243:378.016

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., професор, д-р екон. наук, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Димань Т.М., професор, д-р с.-г. наук, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Борщовецька В.Д., доцент, канд. пед. наук, декан факультету права та лінгвістики.

Качан Л.М., доцент, канд. с.-г. наук, завідувач відділу аспірантури та докторантури, вчений секретар університету.

Царенко Т.М., доцент, канд. вет. наук, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., доцент, канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., доцент, канд. с.-г. наук, координатор НТТМ університету.

Судика Н.В., відповідальний секретар, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної:
Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 19 квітня.
Білоцерківський НАУ, 2019. 84 с.

ЗМІСТ

Баран Н.А. Окремі аспекти викладання української мови як іноземної	3
Беценко Т.П. Лінгвокультурологічний аналіз тексту як один із різновидів навчальної роботи у процесі вивчення української мови як іноземної	6
Бойко Л.П. Інформаційний контент щодо викладання української мови як іноземної іспаномовним студентам з Латинської Америки (порівняльний системно-структурний аналіз української та іспанської мов – фонетично-морфологічно-синтаксичний аспект)	9
Бойчук О.А. Особливості вивчення української мови як іноземної угорцями (типові граматичні помилки)	10
Вакалюк Н.І., Тарасюк А.М. Особливості використання змішаного навчання при викладанні іноземної мови у ВНЗ	12
Гринь Ю.В. До проблеми використання мультимедійних презентацій на заняттях з навчання аудіюванню фахових текстів на довузівському етапі	15
Даниленко Л.В. Мотивація іноземних студентів до вивчення української мови в умовах зросійщеного мовного середовища (на прикладі груп індійських студентів англомовної форми навчання)	17
Дем'яненко О.О. Соціокультурна сфера спілкування студентів-іноземців: проблеми і виклики, практика	19
Захарків І. М. Teaching grammar of Ukrainian language as a foreign language: comparative analysis	22
Зозуля І.Є. Особливості методики викладання граматики української мови як іноземної	24
Карпенко С.Д. Формування навички читання та розуміння україномовного тексту у студентів-іноземців	27
Курушина М.А., Поляков Д.А. Комплексний підхід до навчання говоріння у викладанні української мови як іноземної	30
Кушнір І.М. Сучасна лінгводидактична парадигма навчання української мови як іноземної	33
Линчак І.М. Формування мовленнєвої компетенції іноземних студентів на заняттях УМІ (на прикладі теми «Пори року. Явища природи»)	35
Лісовий М.І. Комплексний підручник з української мови як іноземної	38
Лоцинова І.С. Аудіювання при викладанні української мови як іноземної	40
Малець Н.Б. Утвердження української мови в сучасних мультикультурних процесах України	42
Морошану Л.І., Нікітіна І.В. Навчально-методичне забезпечення вивчення професійної лексики української мови як іноземної студентами-медиками Міжнародного гуманітарного університету	44
Московчук Н.М. Порівняльна характеристика рівнів сформованості україномовної професійно-комунікативної компетенції майбутніх іноземних фахівців технічних спеціальностей	46
Онисенко С.В. Особливості формування комунікативних навичок в іноземних студентів: ігровий аспект	49
Погоріла С.Г. Елементи мовної підготовки іноземних студентів у процесі вивчення української мови як іноземної в умовах довузівської підготовки	51
Рейда О.А. Самостійне читання в процесі вивчення української мови студентами-іноземцями	53
Резнік В.Г. Проектна робота на заняттях з німецької мови як другої іноземної як важлива складова формування та розвитку комунікативних навичок у студентів-філологів	56
Роман Л.А. Навчально-методичне забезпечення викладання дисципліни «Українська мова як іноземна» на кафедрі суспільних наук та українознавства ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»	58

	84
Рудакова Т.М. Мовний бар'єр на заняттях з української мови як іноземної: причини виникнення та способи подолання	60
Самусенко О.М. Розмовна практика як спосіб подолання мовного бар'єра у вивченні іноземної мови	62
Світлик М.Д. Ігрові вправи та рольові ігри – ефективні методи викладання української мови як іноземної	64
Стрілецька С.В. Лексико-семантична когезія та її лінгвістична характеристика у текстах різних функціональних стилів мови	67
Тимчук І.М. Проблеми навчання іноземних студентів у процесі вивчення української мови в умовах довузівської підготовки	70
Товт І.С. Сучасне заняття з української мови у системі особистісно-орієнтованого навчання	74
Цвид-Гром О.П. Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні у контексті підвищення її якості	75
Швець Г.Д. Красноречивий текст у навчальній текстотечі з української мови як іноземної	78
Терещук М. М. Юридичні аспекти реалізації права на освіту іноземних громадян: європейський досвід та способи втілення в Україні	80

УДК 371.314.6:811.112.2'243

РЄЗНІК В.Г.

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОЕКТНА РОБОТА НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

У наш час педагогічне мистецтво чітко диктує необхідність нових підходів до навчання іноземної мови. Старі методики відходять у минуле, а їх місце займають інноваційні методи й прийоми викладання. Однією з найбільш ефективних на сьогоднішній день методик викладання іноземної мови є метод проектів. Проектне заняття – це особлива форма заняття, яке відрізняється від традиційного не лише теоретично, але й практично. Метою вивчення мови є не система мови, а мовна діяльність, причому не сама по собі, а як засіб міжкультурної взаємодії. Щоб сформувати у студентів необхідні вміння та навички у тому чи іншому виді мовленнєвої діяльності, лінгвістичну компетенцію на рівні, визначеному програмою та стандартом, необхідна активна усна практика для кожного студента групи під час заняття.

Ключові слова: проектна робота (метод проектів), мотивація, самостійна робота, презентація.

Мета нашого дослідження полягає у здійсненні аналізу методу проектної роботи як одного з ефективних засобів формування та розвитку комунікативних навичок студентів-філологів на заняттях з німецької мови як другої іноземної.

Метод проектів (проектна робота) – це “діяльність студентів, що спрямована на рішення дослідницької або соціально значущої прагматичної проблеми”. Науковці наголошують на наступних вимогах, які необхідно враховувати під час роботи з методом проектів:

- *розгляд важливої проблеми, яка вимагає наявності інтегрованого знання для її вирішення (наприклад, створення циклу репортажів з різних точок світу, об'єднаних загальною тематикою; вплив сленгу на стан сучасної німецької мови);*

- *теоретична, практична, моральна, пізнавальна значущість результатів, отриманих після застосування методу проектів (наприклад, випуск газети, журналу чи іншого друкованого видання з репортажами; написання есе);*

- *самостійна робота учнів;*

- *структурування основної частини роботи над проектом із зазначенням підсумків;*

- *застосування на практиці методів дослідження, які ґрунтуються на використанні певної послідовності дій: визначення проблеми та завдань дослідження (можливе використання таких методів, як “Круглий стіл” або “Мозкова атака”); висування можливих гіпотез вирішення цих завдань; спільне обговорення методів дослідження (статистичних, спостережень, експериментальних); обговорення та вибір оформлення підсумку роботи*

(захист реферату, презентації, звіту тощо); систематизація та аналіз зібраних результатів; оформлення результатів, підведення підсумків; озвучування висновків, отриманих в результаті проведеної роботи.

Організуючи проектну роботу викладач повинен забезпечити зацікавленість студентів у роботі над проектом, мотивацію. Це означає:

- важливість вирішення проблеми проекту для практичної і суспільної користі;
- безпосередня діяльність та самостійна активність повинна бути привабливою для студентів;
- урахування вікових особливостей у виборі теми, проблеми або сюжету проекту як забезпечення ще одного виду мотивації;
- презентація отриманих результатів.

Проектні завдання передбачають великий обсяг підготовчої роботи для викладача. Він може сам запропонувати тему проекту, але найчастіше пропонують студенти, тому викладачеві необхідно продумати, який мовний матеріал необхідно повторити або обговорити зі студентами заздалегідь, які питання будуть розглядатися протягом роботи над проектом (чим довше проект, тим більш детальної підготовки та розробки він вимагає).

Роботу над проектами доцільно застосовувати на всіх рівнях вивчення німецької як другої іноземної мови: від А1 до В1. Спочатку це можуть бути міні-проекти. Потім вони мають ускладнюватися та розширюватися. Форми презентації проектів можуть бути різноманітними – від листівок, стінгазет, альбомів, мультимедійних презентацій до об'ємних доповідей, рефератів тощо.

На заняттях з німецької мови як другої іноземної більш поширені навчальні проекти. На їх розробку потрібна менша кількість часу, вони невеликі за обсягом. Такі проекти призначені для використання на конкретному занятті, мають певну мету, актуальні для використання на узагальнюючих або підсумкових заняттях за темами курсу. Тема проекту може відповідати навчальній темі або бути абсолютно незалежною від підручника, але вона має бути цікавою для студентів та відповідати навчальній програмі. Прикладами таких проектів можуть бути наступні теми: “Berufsporträt”, “Kurszeitung”, “Ein Fest in meinem Heimatland”, “Deutsche Spzialitäten”, “Reisebericht Berlin” тощо.

Отже, якщо на заняттях з німецької мови як другої іноземної поруч з традиційними формами навчання застосовувати метод проектів, то у разі зростає мотивація до вивчення іноземної мови, розширюється словниковий запас студентів, підвищується загальний рівень володіння німецькою мовою та розвивається лінгвокраїнознавча й міжкультурна компетенція студентів. Проектна методика розвиває у студентів самостійність, творчість, активність, що є необхідною умовою успішного процесу навчання. Використання цього методу перетворює студента з об'єкта навчання в суб'єкт навчальної діяльності, тоді як викладач виступає в ролі помічника та консультанта.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Полат Е. С. Нові виховні та інформаційні технології в системі освіти / Е. С. Полат. М. : Академія, 2003. 272 с.

2. Krumm, H.J. (1991b): Unterrichtsprojekte. Praktisches Lernen im Deutschunterricht in Fremdsprache Deutsch Heft 4 / 1991. S. 4-8.

3. <http://www.projektarbeit-projektplanung.de/>

УДК 81'42; 373.2; 373.7; 282.2; 274

РОМАН Л.А.

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ
ДИСЦИПЛІНИ "УКРАЇНЬСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА" НА КАФЕДРІ
СУСПІЛЬНИХ НАУК ТА УКРАЇНОЗНАВСТВА ВДНЗ УКРАЇНИ
"БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Викладання навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» для студентів-іноземних громадян в ВДНЗ України "Буковинський державний медичний університет» здійснюється на кафедрі суспільних наук та українознавства. Студенти-іноземці вивчають українську мову 4 роки. Завершується вивчення зазначеної дисципліни підсумковим модулем. З метою кращого інформаційного забезпечення освітнього процесу створено сайт дистанційного навчання, що забезпечує студентам доступ до необхідного навчального матеріалу з навчального курсу «Українська мова як іноземна» і створює цілу низку переваг.

Ключові слова. Українська мова, як іноземна, дистанційне навчання, система MOODLE.

У Вищому державному навчальному закладі України «Буковинський державний медичний університет» (БДМУ) з метою кращого інформаційного забезпечення освітнього процесу створено сайт дистанційного навчання, так звану систему MOODLE, що забезпечує студентам доступ до необхідного навчального матеріалу з усіх навчальних дисциплін загалом і з навчального курсу «Українська мова як іноземна» зокрема.

Викладання навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» для студентів-іноземних громадян здійснюється доцентами та викладачами кафедри суспільних наук та українознавства університету. Студенти-іноземці вивчають українську мову 4 роки. Обсяг навчальних годин на 1-му курсі – 100 год., на 2-му курсі – 110 год. і на 3-му та 4-му курсах складає по 20 годин відповідно. З 4-го семестру (2 курс), а потім аж на 6 семестрі (3 курс) студенти починають вивчати українську мову як іноземну професійного спрямування. Завершується вивчення зазначеної дисципліни на 7-му семестрі (4-й курс) підсумковим модулем.

Зважаючи на таку кількість аудиторних годин, викладачі кафедри суспільних зробили чималий внесок у розробку навчально-методичного забезпечення курсу у вигляді методичних рекомендацій та вказівок для аудиторної та самостійної роботи студентів. Накопичений матеріал вилився у навчальний посібник «Українська мова як іноземна» (2017), який був виданий колективом авторів – доцент Роман Л. А., доцент Руснак Ю. М.,